Proces demokratyzacji, autonomii i samorządności szkoły w ocenie badanych nauczycieli

22 stycznia 2013

Warunkiem spełnienia nakreślonych uprzednio przemian jest demokratyzacja i uspołecznienie oświaty. Oświata polska jest zbiorowa, jest własnością społeczeństwa służącą rozwojowi i socjalizacji dzieci i młodzieży.

Zdaniem M. Bogaj autonomia oznacza najczęściej niezależność, samorządność, ustanowienie norm dla samego siebie. Przedmiotem autonomii może być jednostka lub grupa. W odniesieniu do szkoły można mówić o autonomii uczniów, organizacji uczniowskich, klas szkolnych, wreszcie samych szkół jako placówek edukacyjnych. (M. Bogaj,. 1997, s. 7).

Proces autonomii szkoły jest zawsze formalnie określony przez władze oświatowe. Im zakres jest szerszy, tym większa jest autonomia szkół, czyli szkoły otrzymują więcej swobody i samodzielności w podejmowaniu działań innowacyjnych, w określaniu programów nauczania, dysponowania środkami materialnymi, zaspokajania własnych potrzeb.

Następnym problemem badawczym będącym, przedmiotem moich badań były przemiany edukacji w zakresie autonomii, demokratyczności i samorządności szkół.

Opinie nauczycieli względem owych procesów przedstawia tabela numer 1.

Tabela 1. Demokratyzacja, autonomia i samorządność szkół w ocenie nauczycieli.

Nr. Twier-dzenia	Stopień skali										Wskaźnik akceptacji	Ranga
	Zgadzamy się zdecydowanie		Raczej się zgadzamy		Nie wiem, nie mam zdania		Raczej się nie zgadzamy		Nie zgadzamy się zdecydowanie			
	+2	%	+1	%	0	%	-1	%	-2	%		
19	12	11,43	57	54,29	11	10,48	18	17,14	7	6,67	0,46	7
20	15	9,62	62	56,19	13	14,29	14	13,33	1	0,95	0,72	5
21	29	27,62	48	45,71	12	11,43	12	11,43	4	3,81	0,82	3
22	24	22,86	52	49,52	9	8,57	14	13,33	6	5,71	0,70	6
23	38	36,19	46	43,81	11	10,48	9	8,57	1	0,95	1,06	2
24	29	27,62	47	44,76	9	8,57	19	18,10	1	0,95	0,80	4
25	2	1,90	40	38,10	20	19,05	31	29,52	12	11,43	-0,10	11
26	13	12,38	39	37,14	29	27,62	17	16,19	7	6,67	0,32	8
27	36	34,29	58	55,23	8	7,62	1	0,95	2	1,90	1,19	1
28	19	18,10	27	25,71	31	29,52	24	22,86	4	3,81	0,31	9
29	2	1,90	54	51,43	25	23,81	21	20,00	3	2,86	0,30	10

Wykres 2. Proces demokratyzacji, autonomii i samorządności szkół w ocenie nauczycieli.

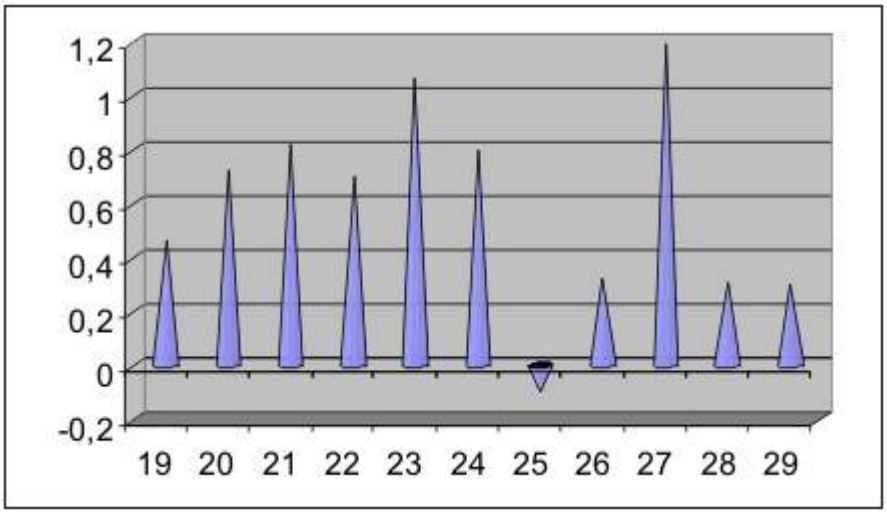

W powyższym bloku tematycznym, wysoki poziom akceptacji uzyskało zdanie 27, które brzmi: ” Obecnie wzrosła rola samorządu lokalnego i rodziców w szkolnictwie”. Zgodziło się z tym twierdzeniem 94 (tj. 89,5%) badanych nauczycieli. Tylko 2 osoby nie zgadzały się z tym zdaniem, natomiast 8 osób nie miało zdania na ten temat. Zdanie 23: ” Indywidualny tok nauczania dla uczniów najzdolniejszych jest najlepszym rozwiązaniem” ? zaakceptowało 84 osoby (tj. 80%).

Z twierdzeniem: ” Autorskie programy nauczania są efektywniejsze niż inne” zgodziło się 78 badanych (tj. 74%). Podobnie zdanie 22: ” Nauczyciele wykorzystują nowatorskie metody nauczania” – zaakceptowało 76 osób (tj. 72.38%), 9 osób nie wypowiedziało się, natomiast 20 osób nie potwierdziło słuszności tego zdania.

Przeważająca większość badanych uważa, że demokratyzacja oświaty sprzyja kształtowaniu u młodzieży otwartych postaw życiowych (na cechowanych wzajemnym zaufaniem, uczciwością i równością). Zdanie to zaakceptowało 77 osób (tj. 73%) badanych.

Badani zdecydowanie zgadzają się (64% aprobaty), że demokratyzacja oświaty sprzyja podnoszeniu własnej wartości ucznia.

56 osób badanych (tj. 53%) nie zgodziło się z twierdzeniem, że demokratyzacja oświaty jest pozorna. Duża liczba respondentów (20%) nie wyraziła opinii na ten temat.

Respondenci uważają (75%), że samorząd szkolny bierze czynny udział w ustalaniu planu pracy szkoły. Około 49% ankietowanych uważa, że decentralizacja oświaty sprzyja wszechstronnemu rozwojowi szkolnictwa. Nauczyciele twierdzą (53%), że obecnie zakres autonomii szkoły jest jeszcze zbyt wąski.

Respondenci nie zaakceptowali twierdzenia 25, które brzmi: ” Decentralizacja oświaty powoduje lepsze funkcjonowanie szkół”. Twierdzenie to uzyskało ujemny wskaźnik akceptacji (-0,10).

Reasumując analizę tych twierdzeń podkreślić należy, że poglądy nauczycieli na nową rzeczywistość związaną ze szkołą samorządową były jednoznaczne tylko w jednym przypadku. 89% badanych nauczycieli uważa że obecnie wzrosła rola samorządu lokalnego i rodziców, w szkolnictwie.

Większość badanych potwierdziła pogląd, że demokratyczna i autonomiczna szkoła stwarza odpowiednie warunki dla przemian i

rozwoju edukacji.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis pisanie prac z pedagogiki - fachowa pomoc w pisaniu prac.